

ผึ้งโพรง

ชื่อไทย: ผึ้งโพรง

ชื่อสามัญชื่ออังกฤษ: Indian honey bee

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Apis cerana*

โดย นางอัญญา ชำนาญศิลป์

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ

หมายเลขโทรศัพท์ 0 2940 6102

แหล่งผลิต
ภาคเหนือได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้แก่ ขอนแก่น ภาคตะวันออกได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง ตราด ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พัทลุง สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล ตรัง กระบี่ พังงา ภูเก็ต ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดที่เลี้ยงมาก: จังหวัดนครศรีธรรมราช

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการผลิต
สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต้องเป็นบริเวณที่มีชนิดและปริมาณพืชอาหารที่มาก เช่น ป่าชายเลน สวนมะพร้าว สวนเงาะ สวนยาง สวนปาล์ม สวนไม้ป่า ลิ้นจี่ และ ลำไย เป็นต้น เป็นพืชอาหารที่มีช่วงการบานยาวนานและต่อเนื่อง มีความหนาแน่นต่อหน่วยพื้นที่สูงสามารถเก็บอาหารได้มาก ไม่มีโรคและศัตรูรบกวน - การเลี้ยงผึ้งโพรงเลี้ยงในกล่องที่ตั้งวางบนเสาให้สูงประมาณ ๒ เมตร และมีการป้องกันมด โดยการหล่อน้ำวุ้นน้ำมันเครื่องทารอบเสา - การเก็บผลผลิตจะต้องเปิดดูภายในรังว่ามีน้ำผึ้งหรือไม่ จึงทำการเก็บน้ำผึ้ง - การเลี้ยงจะต้องมีการดูแลสุขอนามัยผึ้งให้แข็งแรง ขบวนการเก็บจะต้องมีป้องกันการปนเปื้อนทุกขั้นตอน

สถิติการผลิต			
	ปี53	ปี54	ปี55
จำนวนผู้เลี้ยง (ราย)	459	543	600
จำนวนรัง (รัง)	2,412	6,336	7,057
ผลผลิตเฉลี่ย	15 (กก./รัง/ปี)		
วัตถุดิบ - ใช้ในประเทศ.....%			
- ส่งออก.....%			

ต้นทุน / ผลตอบแทน	
ต้นทุน(ปี 54 : 835 บาท/รัง)	
- ค่ารังเลี้ยง	350 บาท
(ใบมะพร้าว,ใบจาก)	
- ค่าเสาดังรังผึ้ง	100 บาท
- ค่าคอนผึ้ง 6 คอน	25 บาท
- ค่าหว่ามตาข่ายกันผึ้งต่อย	120 บาท
- ค่าแปรงปัด	240 บาท
ผลตอบแทน	3,000 บาท/รัง
มูลค่าผลผลิตรวม	777,300 ล้านบาท

ราคาขาย (บาท/กิโลกรัม)												
ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
2553	← 200- 250 →											
2554	← 200- 250 →											
2555	← 200- 250 →											

ฤดูการผลิต (ร้อยละที่ออกสู่ตลาด)											
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
← ————— →											
ภาคใต้ตลอดปี											
ภาคเหนือช่วงเดือนธันวาคม-มีนาคมและ ตอน เดือนธันวาคม											

ส่งออก	ข้อได้เปรียบเสียเปรียบสินค้าไทย	นำเข้า
ไม่มีการส่งออก เนื่องจากการผลิตไม่เพียงพอการบริโภค	ไม่มี	ไม่มี

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหา/ข้อจำกัด	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
<p>๑. ผึ้งโพรงช่วยผสมเกสรเพิ่มผลผลิตพืชทางการเกษตร</p> <p>๒. มีหลายพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเลี้ยงเนื่องจากมีแหล่งอาหารของผึ้งจำนวนมาก เช่นภาคใต้</p> <p>๓. ผลิตภัณฑ์ผึ้งได้จากธรรมชาติ เก็บได้นาน มีประโยชน์ต่อสุขภาพ</p> <p>๔. ผลิตภัณฑ์ผึ้ง เป็นอาหารเสริมที่บำรุงสุขภาพเป็นที่ต้องการของตลาด สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง</p> <p>๕. ต้นทุนในการผลิตต่ำ พันธุ์ผึ้งสามารถล่อจากธรรมชาติมาเลี้ยงได้ วัสดุที่ใช้เลี้ยง เช่น ก่อเลี้ยง สามารถใช้วัสดุในท้องถิ่นได้</p>	<p>๑. การขยายพันธุ์โดยการเพาะเลี้ยงนางพญา ผึ้งโพรงยังไม่สามารถทำได้</p> <p>๒. เกษตรกรไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยี การเลี้ยงสมัยใหม่ ยังคงเลี้ยงในลักษณะเดิม</p> <p>๓. เกษตรกรมีปัจจัยการผลิตไม่เพียงพอ โดยเฉพาะรังล่อ/รังเลี้ยง</p> <p>๔. การเก็บผลผลิตของเกษตรกรโดยเฉพาะการเก็บน้ำผึ้งใช้วิธีดั้งเดิมปีน้ำผึ้งจากรวงทำให้เกิดการปนเปื้อน</p> <p>๕. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่การเลี้ยงผึ้งโพรงยังไม่แพร่หลาย จะมีการเลี้ยงในบางเขต เช่น ภาคเหนือและภาคใต้ เท่านั้น</p> <p>๖. ขาดการรวมตัวของเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งโพรง</p>	<p>๑. ควรค้นคว้าศึกษาการเพาะนางพญาผึ้งโพรงให้ได้ นางพญาจำนวนมากๆ เพื่อขยายรังผึ้งโพรงเพิ่มมากขึ้น</p> <p>๒. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงผึ้งโพรงที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานฟาร์ม</p> <p>๓. สนับสนุนปัจจัยให้กับเกษตรกรในลักษณะส่งเสริมเป็นวัสดุต้นแบบและให้เกษตรกรขยายผลต่อไป</p> <p>๔. แนะนำวิธีเก็บเกี่ยวน้ำผึ้งให้ถูกวิธี และให้น้ำผึ้งที่มีคุณภาพ การป้องกันการปนเปื้อนในระหว่างขั้นการเก็บและบรรจุ</p> <p>๕. ส่งเสริมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การเลี้ยงผึ้งโพรงให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย เน้นว่าน้ำผึ้งโพรงเป็นน้ำผึ้งดีตามธรรมชาติที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค</p> <p>๖. ส่งเสริมการรวมกลุ่ม การเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อสร้างอำนาจการผลิตและการตลาด และพัฒนาการเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงผึ้งโพรงให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค</p>